

Van Willy van Diepen, Remko Cremers
Onderwerp Beantwoording raadvragen politieke markt 30 januari 2019
m.b.t. terug- en vooruitblik op uitvoeringsagenda Nieuwe
Energie Hengelo (NEH)
Sector/afdeling FYS-SR
Datum 19 maart 2019
Zaaknummer 2297541
Aan Wethouder Bruggink

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Achtergrond

Op 19 december 2018 vond een eerste politieke markt plaats naar aanleiding van het voorstel van het college om met de raad in gesprek te gaan over de prioriteiten voor het jaar 2019 in de uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo (NEH). Tijdens de politieke markt op 19 december jl. zijn de fracties en andere aanwezigen via een aantal presentaties geïnformeerd o.a. over monitoring, de voorgestelde prioriteiten voor 2019 en de bredere opgave voor energietransitie. De raad stelde deze avond een aantal vragen welke in een nagezonden memo zijn beantwoord en waarin een aantal vragen terug zijn gesteld.

De raad had behoefte aan een extra politieke markt. Op 30 januari volgde een tweede politieke markt. Tijdens deze avond hebben de verschillende fracties de gelegenheid gehad te reflecteren op de uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo 2019, een aantal aanvullende vragen te stellen en om de gestelde vragen te beantwoorden. De raad vroeg om in een tweede memo de gestelde vragen technisch te beantwoorden en op dezelfde manier te verspreiden als de eerste keer.

In het memo dat voor u ligt, wordt antwoord op de gestelde vragen gegeven.

Masterclass Duurzaamheid

Tijdens de 2^e politieke markt heeft de raad instemmend gereageerd om deze masterclass ook voor Hengelo te organiseren. In overleg met het Presidium wordt deze masterclass gepland in mei/juni voor de belangstellende raadsleden en fractiemedewerkers. De insteek van de masterclass is informeren en overbrengen van feitelijke informatie en raadsleden meenemen in alle ontwikkelingen (transitievisie warmte en de regionale energie strategie) en de rol van de raad hierbij. Als voorbeeld is bijgevoegd het programma van de masterclass die in Hellendoorn heeft plaatsgevonden.

Betrokkenheid raad bij monitoring

De verschillende fracties hebben hun wensen en uitgangspunten op het gebied van monitoring en de betrokkenheid van de raad op dit gebied uitgesproken tijdens de politieke markt van 30 januari in navolging van de gestelde vraag. Over het geheel gezien is de behoefte uitgesproken om op de hoogte te blijven van relevante ontwikkelingen en daar bij betrokken te worden. In welke vorm dit dient te gebeuren is niet eensluidend; bij voorkeur geen structurele werkgroep, wel een regelmatig agendapunt. Ook geeft de raad aan dat het bespreken van strategische thema's en het uitstippelen van het beleid tot de wensen behoort en wordt gezien als taak van de raad. Vragen die de raad graag onderling wil bespreken, zijn o.a.: wat willen we wel en niet, wat zijn de speerpunten en wat mag het ons kosten?

Gestelde vragen vanuit de gemeenteraad

- Hoe gaan we als gemeente verder met verduurzaming eigen panden? En wordt hier ook zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed bij overwogen?

Antwoord: In 2018 zijn grote stappen gezet in het in beeld brengen van de huidige situatie en de mogelijkheden voor verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed. De werkzaamheden om de energetische kwaliteit zorgvuldig in kaart te brengen namen meer tijd in beslag dan oorspronkelijk voorzien doordat een aantal verdiepende inspecties op enkele objecten moest worden uitgevoerd. Inmiddels zijn voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille energielabels en maatwerkadviezen met de verduurzamingsmogelijkheden opgeleverd. Hierbij zijn verschillende scenario's opgesteld die vertaald zullen worden naar een advies. De verwachting is dat de besluitvorming over de verduurzaming zo spoedig mogelijk in het tweede kwartaal van 2019 zal gaan plaatsvinden.

- Wat kan de gemeente betekenen in het faciliteren van scholen?

Antwoord: Het verduurzamen van scholen wordt eveneens als belangrijk thema onderkend. Vrijwel alle scholen zijn geen eigendom van de gemeente. Met een aantal schoolbesturen/scholen heeft een inventariserend gesprek plaatsgevonden. De uitkomsten van deze gesprekken geven weer dat men duurzaamheid een overwegend belangrijk thema vindt, zo ook het verduurzamen van de schoolgebouwen. Echter dat de focus ligt op de primaire taak van het geven van goed onderwijs. Men geeft aan onzorgd te willen worden. Op dit moment wordt uitgewerkt of het mogelijk is om maatwerkadviezen op te stellen, zoals dit ook voor het eigen vastgoed van de gemeente heeft plaatsgevonden. Hierbij wordt gedacht aan een gezamenlijke financiering vanuit schoolbestuur zelf, provincie en gemeente. Een financiële bijdrage vanuit de scholen is mogelijk een drempel, maar dient tevens als commitment voor opvolging richting uitvoering van het advies.

- In navolging van eerdere beantwoording (1^e memo) van de vraag 'is voor verduurzaming van particuliere woningen voorfinanciering gewenst' stelden we het volgende: "...met het verschijnen van een Klimaatakkoord ook deze gewenste vorm(en) van financiering beschikbaar komen voor onze inwoners. Overwogen kan worden om lokaal in Hengelo duurzaamheidsleningen beschikbaar te stellen en/of ook lokale experimenten op te starten. Wij horen graag of u dit wilt?" In de 2^e politieke markt vroeg de raad aan welke experimenten/ leningen wordt gedacht?

Antwoord: Gemiddeld 30% van de huizenbezitters in Nederland voldoet niet aan de eisen van kredietwaardigheid. Zij komen daardoor niet in aanmerking voor een extra hypotheek of lening om dit soort renovaties te bekostigen. In recente gesprekken met SVN hebben wij vernomen dat Gebouw Gebonden Financiering, als een van de financieringsoplossingen uit het klimaatakkoord, de komende twee jaar nog niet beschikbaar is. Voor de Nijverheid is een oplossing nodig. We hebben in de Proeftuinaanvraag Aardgasvrije Wijk voor de Nijverheid gesteld dat we in eerste instantie wachten op de uitwerking van het klimaatakkoord. Tegelijkertijd kunnen we niet te lang wachten en hebben we een financieringsinstrument nodig. We gaan landelijk kijken in welke experimenten we meedoen. Experimenten/alternatieve financieringsoplossingen zijn bijvoorbeeld:

- o Een gemeentelijke baatbelasting
- o Een erfpachtregeling
- o Een VVE van grondgebonden woningen
- o Via de netbeheerder
- o Via het opstalrecht
- o Een kwalitatieve verplichting, waaronder indeplaatsstelling met kettingbeding

Ook de suggestie vanuit de raad, het inzetten van de OZB belasting ter stimulering voor particuliere eigenaren om energiemaatregelen te nemen, verdient nader onderzoek en behoort tot de mogelijke uitwerkingen.

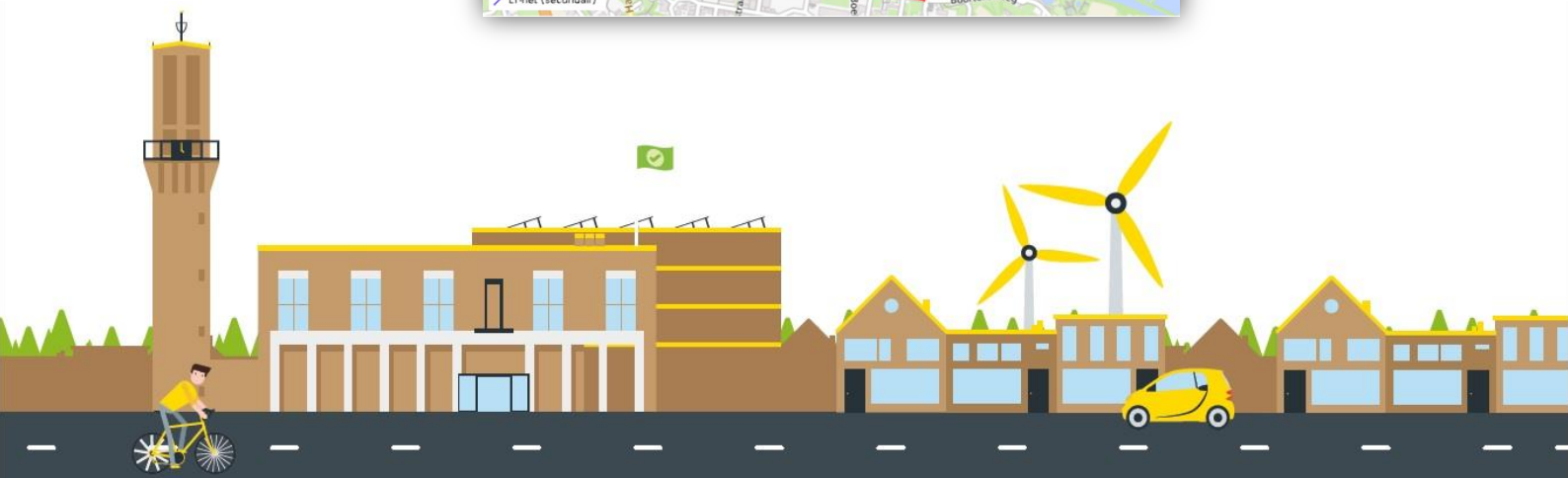
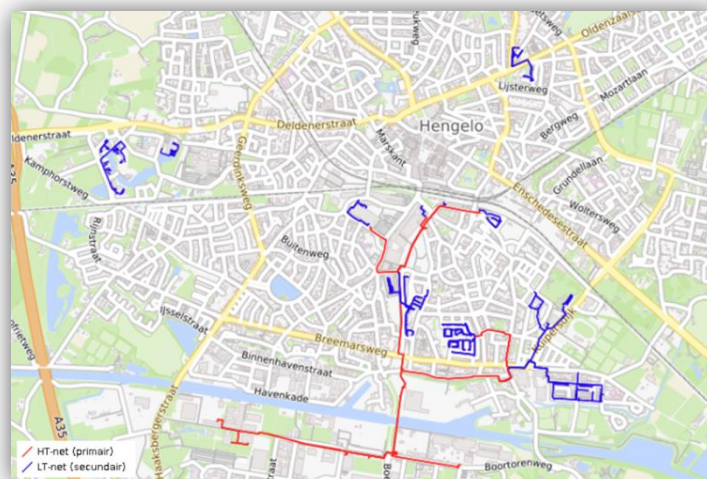

- Waarom is er in 2018 niet gestart met warmteplannen voor de Kanaalzone Noord en de Hasseler Es?
Antwoord: In de uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo waren deze warmteplannen reeds voorzien voor de tweede fase. De werkzaamheden voor de eerste fase met betrekking tot warmteplan de Nijverheid hebben meer inspanning, meer focus en meer aandacht gevergd na toewijzing als Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Verkennende gesprekken met de bedrijven rondom het Twentekanaal hebben in 2018 plaatsgevonden, zoals ook in de politieke markt van 19 december door Vincent ten Thij m.b.t. het High Tech Systems Park (HTSP)/Bronnet gepresenteerd. Een procesaanpak voor het Warmteplan Twentekanaal is opgesteld. Ook zijn er vanuit het Warmtebedrijf Hengelo gesprekken gevoerd, geïnitieerd vanuit het Bedrijven Investeringszone Twentekanaal (BIT), over de mogelijkheden van een warmtenet als alternatief voor aardgas. Twence en Nouryon zijn hierbij betrokken.

Tevens heeft de gemeente in 2018 het BIT gefaciliteerd in een aantal quickscans voor zonnepanelen. In 2019 wordt hier opvolging aan gegeven door aanvragen van subsidies duurzame energie (SDE) bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). En zal de energie coöperatie begeleiding bieden bij de voorbereiding tot realisatie.

Destijds is de Hasseler Es aangedragen als wijkaanpak voor verduurzamen van de gebouwde omgeving, omdat deze wijk goed in een collectieve aanpak past voor particuliere eigenaren gezien het gelijksoortige woningtype en bouwjaren. Woningwaard heeft opdracht vanuit de provincie om met hun aanpak in een aantal Overijsselse gemeenten aan de slag te gaan. Voor 2019 is dit voorzien. Tot slot is er vanuit het Klimaatakkoord een taak voor gemeenten belegd om voor 2021 een transitievisie warmte op te stellen (voorheen warmteplan geheten) voor de gehele stad. Deze activiteit heeft samenhang met bovenstaande warmteplannen en staat voor 2019 op de uitvoeringsagenda als prioriteit opgenomen.

- Wat is de stand van zaken voor wat betreft uitrol warmtenet? Waar staan we eigenlijk?
Antwoord: De gemeente Hengelo is al sinds 2005 betrokken bij het idee om de restwarmte van Twence te benutten voor het duurzaam verwarmen van herstructurerings- en nieuwbouwwijken. In 2007 is het warmtenet bedrijf opgericht en gestart met de aanleg van een laag temperatuur warmtenet (zie rode lijn op onderstaande kaart). Ook wezen wij in 2007 al circa 10 gebieden aan als warmtegebied waar (nieuwbouw)woningen niet langer op het aardgas mochten worden aangesloten. Inmiddels zijn er reeds 5 wijken waar in totaal ruim 800 woningen niet meer op het aardgas zijn aangesloten (Veldwijk Zuid, Veldwijk Noord, Berflo Es deels, Hart van Zuid en recent Woolderlanen).

- Hoe staat het met de haalbaarheid van zonneparken op de 4 onderzochte NIEGG locaties?
Antwoord: Er waren een aantal vervolgvragen waaronder op het gebied van de boekwaarde van de onderzochte grondposities. De beantwoording van deze vervolgvragen heeft langer op zich laten wachten door ziekte van de accountant. Recent in Q1 heeft de accountant deze vragen beantwoord. Het voornemen bestaat om het college in Q2 een advies voor te leggen. Vanzelfsprekend wordt de raad vervolgens betrokken.
- Naast alle doorlooptijden en strategische overwegingen zou het mooi zijn om een concreet voorbeeld/een succes te laten zien in 2019. Wat gaan we concreet zien in 2019?
Antwoord: De oplevering en ingebruikname van de Duurzame Energie Centrale (DEC) Noord, aan de Laan Hart van Zuid staat gepland op 6 juni. Hierdoor kunnen er nog meer gebouwen inclusief woningen worden aangesloten op het warmtenet. Ook de oplevering van het nieuwe stadskantoor is een van de concrete resultaten welke in 2019 wordt verwacht.
- Wanneer kan een haalbaarheidsstudie naar zonne-energie en windenergie uitgevoerd zijn?
Antwoord: Deze studies moeten gezien worden in relatie tot het opstellen van een Regionale Energie Strategie (RES), een taak die in het Klimaatakkoord bij gemeenten wordt belegd. Het doel van de RES is om weer te geven welke hernieuwbare energiebronnen er in de regio zijn en wat de potentie is van energiebesparing in de gebouwde omgeving. Ook de opgave om te komen tot alternatieven voor aardgas hangt hiermee samen. Inmiddels heeft de Regio Twente zich als regio geïdentificeerd om een RES op te stellen. Afhankelijk van de termijn waarop het Klimaatakkoord wordt bekrachtigd, ontstaat er een tijdshorizon. De inschatting is dat de startnota van de RES voor de zomer gereed is en definitief bij de raad wordt voorgelegd. Het valt aan te bevelen om de masterclass duurzaamheid hier voorafgaand aan te laten plaatsvinden. Het voornemen is om de haalbaarheidsstudies en de totstandkoming van de RES in 2019 parallel te laten verlopen om dubbel werk te voorkomen, nadat helder is wat precies vanuit het Rijk voor de RES wordt verwacht.

Ook draagvlak vanuit de samenleving voor (locaties/ruimtelijke inpassing van) hernieuwbare opwek is van belang. Hier valt, zoals de raad adviseert, te leren van de ervaringen van het initiatief 'Wind voor Buren'. Deze ervaringen zijn ook bekend bij de vrienden van het Weusthag, die eerder de handschoen oppakte en een uitvraag hebben gedaan naar de samenleving om te kijken naar geschikte locaties voor windenergie. NB. Het gaat dus niet om een windinitiatief in het Weusthagpark. Hierop zijn vanuit de samenleving door bewoners en bedrijven een drietal locaties aangedragen. Locaties welke vooral in bedrijfsmatige omgevingen en/of nabij uitvalswegen gelegen zijn. De volgende stap is de technische haalbaarheid van deze drie locaties (en later ook draagvlak) te onderzoeken. Welke rol wil/kan de raad spelen bij het onderzoeken en organiseren van draagvlak voor windenergie bij bedrijven en inwoners?

Tevens is in 2018 een eerste haalbaarheidsstudie naar grootschalige hernieuwbare opwek langs rijkswegen afgerond. Dit traject met regionale partijen was zo succesvol dat Rijkswaterstaat dit als pilot heeft voorgedragen bij het ministerie EZK voor een verkenning langs alle rijkswegen in het kader van de Regionale Energie Strategieën. Het ministerie EZK heeft dit traject toegekend, waarbij de inzet is om de verkenning van de A35 verder uit te werken in een business case en waarbij de maximale potentie van de overige rijkswegen wordt onderzocht. Dit wordt als afwegingscriteria gebruikt waar grootschalige opwek wenselijk is.

Afsluitend, wij gaan er vanuit dat we met dit memo uw vragen hebben beantwoord. Mochten er verdere vragen zijn, vernemen wij dit graag.

Uitnodiging

Masterclass Energietransitie voor raadsleden

Een van de grote uitdagingen van deze tijd is de energietransitie. Dat betekent dat we de komende jaren stapsgewijs moeten overstappen van fossiele energie naar meer duurzame alternatieven. Landelijk, regionaal, maar juist ook lokaal ligt hier een grote verantwoordelijkheid en uitdaging.

Wat betekent de energietransitie voor gemeente Hellendoorn, waar liggen de kansen en knelpunten, hoe werkt u hierin samen met bewoners, bedrijven, ondernemers en banken, wat zijn de ruimtelijke consequenties en wat schiet de lokale economie hier eigenlijk mee op? Deze thema's komen allemaal aan bod tijdens de masterclass Energietransitie voor raadsleden. VNO-NCW, Bio-energiecluster Oost-Nederland, Het Oversticht, Natuur en Milieu Overijssel en de gemeente Hellendoorn nodigen u van harte uit voor deze masterclass.

aanmelden
vóór 14 september

Wat komt aan bod?

Na een plenaire introductie over de opgaven en ontwikkelingen, kunt u in vier gespreksrondes aanschuiven bij de volgende onderwerpen:

- **Technische feiten over energietransitie**
Hier gaan we in op de verschillende soorten duurzame energieopwekking. Wat zijn succesvolle ontwikkelingen? En waar liggen kansen voor Hellendoorn om haar energiedoelen te halen?
- **Ruimtelijke impact**
Het opwekken van duurzame energie verandert het landschap. Hoe past dit binnen de bestaande leefomgeving en wat kunt u doen om de kwaliteit te bewaken?
- **Impact en kansen voor de lokale economie**
De energietransitie kost geld, maar biedt tegelijkertijd ook economische kansen. Hoe zorgt u dat de lokale economie hiervan profiteert?
- **Acceptatie en lokale verankering**
Hoe neemt u inwoners mee in de energie-opgave? En wat kunt u doen voor een eerlijke verdeling van baten en lasten?

De inhoud van de masterclass is samen met de gemeente afgestemd op de situatie in Hellendoorn.

Woensdagavond
19 september

19:30 - 21:30
Inloop vanaf 19:00

Huis van Cultuur en Bestuur,
Hellendoornzaal A & B

Aanmelden? Mail naar
info@natuurenmilieuoverijssel.nl

Deze masterclass wordt georganiseerd in nauwe samenwerking met Nieuwe Energie Overijssel. Nieuwe Energie Overijssel is een uniek programma met als missie dat Overijssel in 2050 energieneutraal is. De alliantie van provincie, gemeenten, Enexis, waterschappen, VNO-NCW, Natuur en Milieu Overijssel en BEON, maakt zich sterk voor regionale kracht, een groeiend kennisnetwerk en innovatieve oplossingen.

Nieuwe Energie Overijssel

